

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Показатељи који се прате у овој области у складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године („Службени гласник РС”, број 85/14) су: проценат регистрованих пољопривредних произвођача који је обухваћен саветодавним радом. Овом стратегијом је предвиђено годишње повећање броја саветодавца за 5%. У 2014. години број саветодаваца је својим радом обухватао 10% укупно регистрованих газдинстава (базна вредност), а предвиђено је да 2024. године саветодавци својим радом обухвате 30% газдинстава. Из табеле 1. Преглед броја пољопривредних газдинстава обухваћених саветодавним радом види се да је саветодавним радом у 2020. години обухваћено 81.657 корисника саветодавног рада, а овај број представља 25,34% од укупног броја регистрованих пољопривредних газдинстава.

Табела 1. Преглед броја пољопривредних газдинстава обухваћених саветодавним радом

Р.бр.	Година	Број регистрованих пољопривредних газдинстава који је обухваћен саветодавним радом
1.	2018.	88.193
2.	2019.	80.352
3.	2020.	81.657

Извор: Група за саветодавство, софтвер („Пољосавети”).

- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У предметној области се сваке године доноси Уредба о утврђивању Годишњег програма развоја саветодавних послова у пољопривреди (у даљем тексту: Уредба) у складу са Законом о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде („Службени гласник РС”, број 30/10).

Резултат спровођења ових уредби је едукација и информисање пољопривредних произвођача представљених у табели 1.

Разлог зашто добијени резултати нису у складу са планираним је примена Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, бр. 68/15 и 81/16 – УС), који је онемогућио Пољопривредне саветодавне и стручне службе да запосле додатне саветодавце, као и делимично онемогућена реализација групних активности и отежани услови рада применом индивидуалних метода рада због пандемије изазване корона вирусом (*COVID-19*).

Табела 2. Број пољопривредних саветодаваца у ПССС у периоду 2018 – 2021. године утврђен годишњом Уредбом

Р.бр.	Година	Број ангажованих саветодаваца у ПССС
1.	2018.	193
2.	2019.	196
3.	2020.	206
4.	2021.	207

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Промене које су прописане Уредбом о утврђивању Годишњег програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за 2022. годину су у складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године, а значај се огледа у реализацији основних циљева.

Дефинисање нових саветодавних модула „Јачање конкурентности повртарске и воћарске производње кроз постизање стандарда у примарној производњи као и могућност унапређења пласмана производа кроз прераду, паковање, промоцију, заштиту ознака квалитета, као и кроз различите облике интересног удруживања у циљу заједничког наступа на тржишту” и „Унапређење производње млечних производа на пољопривредним газдинствима” подразумева саветодавни рад са пољопривредним газдинствима, ради достизању стратешког циља, раста конкурентности пољопривредних газдинстава уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

5) Која промена се предлаже?

У делу I. Подручја на којима се обављају саветодавни послови у пољопривреди и број запослених саветодаваца у Табели 1. код појединих ПССС промењен је број саветодаваца, као и укупан број саветодаваца.

У делу II. Саветодавни послови у пољопривреди, обим, рокови и начин спровођења активности, у тачки 1. Пружање стручних савета, препорука и саветодавне помоћи применом индивидуалних метода рада дефинише се бележење времена доласка на газдинство и одласка са газдинства, као и географских координате газдинства у апликацију која је саставни део софтвера „Пољосавет”, као основа за прелазак на електронску форму бележења информације о обављању саветодавних послова применом индивидуалних метода рада.

За 2022. годину је предвиђено спровођење нових саветодавних модула, и то: „Јачање конкурентности повртарске и воћарске производње кроз постизање стандарда у примарној производњи као и могућност унапређења пласмана производа кроз прераду, паковање, промоцију, заштиту ознака квалитета, као и кроз различите облике интересног удруживања у циљу заједничког наступа на тржишту” и „Унапређење производње млечних производа на пољопривредним газдинствима”.

Код „Давање савета на основу обављене контроле плодности обрадивог пољопривредног земљишта” дефинисани су оптимални рокови за узорковање и давање савета за ратарске, повртарске културе и воћарске културе (Табела 4. и Табела 5), као и територијални распоред узимања узорака по оштинама покривеним саветодавним радом (Табела 6).

У оквиру индивидуалних метода рада дефинисана је и нова активност „Давање савета пољопривредним произвођачима корисницима подстицаја”

чиме је предвиђено давање савета и препорука пољопривредним произвођачима о могућностима коришћења предметне инвестиције, односно начину коришћења купљене опреме или машине за коју је одобрен захтев или остварено право на подстицаје Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у циљу унапређења пољопривредне производње.

У делу Пружање стручних савета, препорука и саветодавне помоћи применом групних метода рада, измењен је укупан број предвиђених предавања и трибина који треба да се одржи, као и њихов распоред по дефинисаним подручјима (Табела 4. Број предавања и трибина који треба да се одржи на подручју на којем се обављају саветодавни послови), у складу са табелом 1, пропорционално повећању броја саветодаваца.

У оквиру групних метода, код Саветодавних послова са земљорадничким задругама и Рада са удружењима и асоцијацијама дефинише се бележење времена доласка у задругу/удружење и одласка из истих, као и географске координате у апликацију која је саставни део софтвера „Пољосавет”, као основа за прелазак на електронску форму бележења информације о обављању саветодавних послова применом ових метода рада.

Такође, у оквиру групних метода рада дефинисана је и нова активност „Саветодавни послови са Средњим пољопривредним школама”.

У делу Пружање стручних савета, препорука и саветодавне помоћи применом мас-медија дефинише се електронско бележење информација о обављеним активностима у софтвер „Пољосавет”.

Уместо активности Радио наступи дефинисана је нова активност „Објаве на друштвеним мрежама”.

У делу Праћење, прикупљање и дисеминација података, измењени су број ангажованих саветодаваца и број пољопривредних газдинстава у систему *FADN*, као и њихов распоред по подручјима (Табела 8. Преглед броја саветодаваца и броја *FADN* пољопривредних газдинстава за подручје на коме се обављају саветодавни послови), у складу са планом предвиђеним у Националном програму за усвајање правних тековина ЕУ – НПАА.

У делу IV. Развој ПССС, Промовисање саветодавних послова дефинисана је нова активност – Промовисање саветодавних послова ПССС кроз израду промотивних филмова.

б) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промене су неопходне у обиму који је наведен у овој уредби.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Пољопривредни произвођачи су циљана група на коју ће промене имати непосредан утицај. Предложене промене ће имати и посредан утицај на прехранбени сектор и привреду уопште, креаторе политике (прикупљање и дисеминација података), као и на научно-истраживачке организације.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоји важећи документ јавних политика којима би се могла остварити жељена промена.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће остварити применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Уредба о утврђивању Годишњег програма развоја светодавних послова у пољопривреди се доноси сваке године у складу са Законом о обављању саветодавних и стручних послова у области пољпривреде. Уколико се ова уредба не би донела директна последица је 81.657 пољопривредних произвођача без могућности добијања бесплатног савета на тему технологије производње, заштите животне средине, безбедне употребе средстава за заштиту биља, смањења утицаја климатских промена на производњу, производње здравствено безбедне хране, заштите биљних и генетичких ресурса, управљања фармом и вођења књиговодствених података на истој, могућности коришћења подстицаја у пољопривреди и руралном развоју из националних и других извора...

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Промене ће довести до унапређења резултата рада Пољопривредних саветодавних и стручних служби, односно допринеће реформи одређених елемената система стварања и трансфера знања.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предметне промене ће допринети реализацији специфичних циљева дефинисаних Средњорочним програм развоја саветодавних послова у пољопривреди за период од 2021. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 19/21), и то:

1) повећање конкурентности и одрживости пољопривредних газдинстава и других учесника у руралној економији (повећање броја корисника саветодавних услуга; повећање броја спроведених групних саветодавних активности);

2) модернизован и иновативан приступ обављања послова ПССС кроз подизање нивоа одрживости и ефикасности рада (повећање броја пружаоца услуга, успостављење нових саветодавних модула, креирање нових образовних модула).

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви су усклађени са Средњорочним програм развоја саветодавних послова у пољопривреди за период од 2021. до 2025. године, Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014 – 2024. године и постојећим правним оквиром, као и са приоритетним циљевима Владе.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи учинка су: број корисника саветодавних услуга; број спроведених групних саветодавних активности; број саветодаваца; број нових саветодавних модула; број нових образовних модула.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

За остварење циља разматране су друге опције, али у предвиђеном року није било могуће изменити законску легислативу и прилагодити је будућим потребама. Опција „*status quo*” није разматрана због усвајања Уредбе о утврђивању Средњорочног програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за период од 2021. до 2025. године, као и због растућих потреба пољопривредних произвођача и приближивања законодавства прописима Европске уније.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Поред регулаторних мера нису идентификоване друге опције за постизање жељених промена пошто се све активности извршавају предодређеним средствима из буџета Републике Србије. Зарад контроле тих трошкова не могу се користити ванрегулаторне мере и опције.

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Сам циљ и јесте подстицајна мера за развој саветодавних и стручних служби у Републици Србији.

- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

У оквиру разматраних опција нису идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Ова уредба прописује спровођење едукација и информисање пољопривредних произвођача како кроз индивидуални рад тако и кроз групни рад, радионице, предавања, зимске школе и семинаре. Сами саветодавци пролазе едукацију кроз 19 едукативних модула.

- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Кроз рад ПССС имплементирана је сарадња са индивидуалним произвођачима, удружењима и задругама. У сам рад Стручног савета за саветодавне послове и примењена истраживања у пољопривреди укључени су представници из удружења пољопривредника.

- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Ова уредба финансира се из буџета Републике Србије.

- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Циљеви су утврђени Уредбом о утврђивању Средњорочног програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за период од 2021. до 2025. године. Ова уредба је у складу са Уредбом о утврђивању Средњорочног програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за период од 2021. до 2025. године и усваја је Влада.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција ће имати одређене ефекте на јавне расходе узимајући у обзир да се издвајају одређена финансијска средства из буџета Републике Србије кроз уредбу којом се уређује расподела подстицаја у пољопривреди и руралном развоју.

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијски ресурсе за спровођење изабране опције су обезбеђени у буџету Републике Србије. Уредбом о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2022. години прописан је обим средстава за изабрану опцију, тј. подршку пружању савета и информација пољопривредним произвођачима, удружењима, задругама и другим правним лицима у пољопривреди, у износу од 600.000.000 динара.

- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Неће бити утицаја на међународне финансијске обавезе.

- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Није предвиђено оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника.

- 5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

/

- 6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Нема утицаја на расходе других институција.

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Трошкови које ће спровођење Годишњег програма развоја саветодавних послова у пољопривреди проузроковати се незнатно повећавају у односу на већ постојеће који су за реализацију трансфера знања у пољопривреди за 2021. годину износили 550.000.000 милиона динара, а за 2022. годину су предвиђени у износу 600 милиона динара.

Користи спровођења Годишњег програма развоја саветодавних послова у пољопривреди огледају се првенствено у повећању продуктивности пољопривредне производње, повећању удела пољопривреде у укупном БДП, повећању позитивног утицаја на животну средину и безбедност хране, као и смањивању миграционих процеса из руралних у урбана подручја.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката. Увођењем нових саветодавних модула и саветодавних активности које имају за циљ едукацију пољопривредних произвођача на теме увођења стандарда и производње безбедно исправних намирница одговориће се на растуће захтеве за безбедним производима на међународним тржиштима. Готово је немогуће бити присутан на тржишту без ознаке квалитета или сигурности на производу. Уколико Република Србија жели равноправно да учествује на тржишту Европске уније, мора у будућности имати јасну визију увођења стандарда. Имајући у виду да Република Србија има много већи потенцијал за извоз хране, може се претпоставити да ће будући ниво и брзина развоја извоза, првенствено зависити од конкурентности пољопривреде и прехранбене индустрије, што свакако укључује сертификацију производа и заштиту географског порекла. Повећање нивоа пољопривредне производње у смислу квантитета и квалитета нужно ће довести до конкурентности домаћих пољопривредних производа и на домаћем и на страном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабрана опција нема негативан утицај на услове конкуренције, већ пружа могућност свим пољопривредним произвођачима да кроз прихват знања унапреде квантитет и квалитет своје производње.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција ће утицати на примену нових технологија, из разлога што је једна од предложених мера и подршка ПССС у креирању и трансферу знања и технологије у пољопривреди, односно промоцији и имплементацији модерних производних пракси, савремених технолошких достигнућа, као и иновација у областима које су битне за пољопривреду и рурални развој.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција ће утицати на повећање друштвеног богатства кроз повећање бруто друштвеног производа због повећања квантитета и квалитета пољопривредних производа, као резултат повећања нивоа знања. Ово повећање друштвеног богатства ће имати позитивну криву расподеле, јер ће бити усмерено на страну по правилу најмаргиналнијег и најсиромашнијег дела друштва који живи у руралним подручјима и бави се пољопривредом.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција ће дати могућност за додатно радно ангажовање лиценцираних пољопривредних инжењера. Ради јачања компетентности саветодаваца као пружаоца савета, информација и помоћи пољопривредним произвођачима наставиће се са њиховом континуираном едукацијом, при чему ће се непрестано вршити усклађивање и проширење едукативних и тренинг програма за стицање нових знања, унапређење постојећих знања и стицање саветодавних вештина. Едукативни и тренинг програми за пољопривредне саветодавце укључиће и информације из законодавног оквира Европске уније у делу који се односи на Заједничку пољопривредну политику и рурални развој.

Селекција едукативних програма намењених саветодавцима биће рађена уз поштовање утврђених критеријума и уз посебно уважавање потреба корисника едукација.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

За реализацију ове уредбе опредељено је 600.000.000 динара. Корист се огледа кроз унапређење производње, додату вредност производима, диверзификацију прихода развојем руралног туризма, већу искоришћеност подстицаја како националних, тако и из страних фондова. Грађани ће имати корист, јер ће им бити понуђен већи број производа који имају већи квалитет и који су здравствено безбедни. Прехрамбена сигурност је такође бенефит за грађане и целокупно друштво.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Све популације и националне групе без изузетака су подржане. Негативни утицаји су сведени на минимум, ако уопште и постоје.

- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Становништво руралних средина би имало највећу корист кроз унапређење производње, додату вредност производа, диверзификацију прихода кроз развој руралног туризма, већу искоришћеност подстицаја како националних, тако и из страних фондова. Положај жена се унапређује кроз коришћење подстицаја за удруживање, развој старих заната, као и подстицаја опредељених за производњу и прераду мале количине хране на газдинству са примењеним традиционалним методама у одређеним фазама производње. Млади, пољопривредни произвођачи старости до 40 година, су подржани кроз пружање помоћи у остваривању подстицаја опредељених за младе, као и кроз организовање едукација и пружање савета за унапређење производње. Већина становништва која припада осетљивим групама управо и живи у руралним или пољопривредним подручјима којима је изабраном опцијом и понуђена подршка. Повећање нивоа знања и неформалног образовања довео би у коначном исходу и до уклањању појединих категорија из осетљивих група, кроз стварање њихове финансијске самосталности.

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр, промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Кроз обуке, едукације и унапређење пољопривредне производње смањио би се притисак на тржиште рада и створила клима за формирање радних места, останак младих на селу, као и упошљавање жена на пословима мале прераде и руралног туризма.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр, на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Све популације и националне групе без изузетака су подржане. Негативни утицаји су сведени на минимум ако уопште и постоје. Изабрана опција има потпуно равноправан третман за све категорије лица.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Кроз унапређење пољопривредне производње цене пољопривредних производа би биле конкурентније. Производи са вишим степеном финализације и поседовањем ознака квалитета имају више цене чиме се утиче на подизање животног стандарда произвођача. Кроз промовисање руралног туризма допринело би се диверзификацији прихода на домаћинству. Изабрана опција свакако ће утицати позитивно на животни стандард грађана, јер ће поред прехранбене сигурности имати понуду већег броја различитих пољопривредних производа, бољег квалитета по повољнијим ценама које би требале бити резултат масовније производње и веће искоришћености пољопривредног потенцијала Републике Србије.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Кроз унапређење производње, додавање вредности производу, диверзификацију прихода развојем руралног туризма, већу искоришћеност подстицаја, како националних, тако и из страних фондова, повећавају се и диверзификују приходи у производњи и подиже стандард и одрживост у производњи пољопривредних произвођача. Изабрана опција ће позитивно утицати на промену социјалне ситуације, нарочито у руралним и пољопривредним регијама у којима је, по правилу, високо учешће припадника осетљивих група становништва (старији од 65 година, незапослени, жене на селу, необразовани), јер ће услед повећања пољопривредне производње бити отворене могућности за додатна запошљавања и самозапошљавања, повећање нивоа знања и неформалног образовања, као и свест о нужности повећања безбедности хране и заштите животне средине.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Економски одржива производња омогућава редовну уплату пензијског и инвалидског осигурања и здравственог осигурања, као и лакши приступ установама система социјалне заштите и здравственог система. Изабрана опција ће довести до смањења разлика у квалитету живота руралног и

урбаног становништа које подразумева свакако и доступност систему социјалне заштите, здравственом систему и систему образовања.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Кроз едукацију произвођача смањује се количина штетних материја у пољопривредној производњи. Пољопривредни произвођачи се едукују о: производњи здравствено исправне хране, храни органског порекла, економичнијој употреби енергеата, безбедном руковању отпадом средстава за заштиту биља, употреби обновљивих извора енергије у пољопривредној производњи чиме се врши утицај на очување животне средине, чува квалитет воде, ваздуха и земљишта.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Два едукативна модула за саветодавце у пољопривреди се односе на подизање стандарда у примарној производњи поврћа и воћа (органска производња) и употребу прецизне пољопривреде, примену нових технологија и ИТ у пољопривреди. Та знања се даље преносе на произвођаче и допринеће очувању квалитета и структуре екосистема.

- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Обуке и савети у производњи исправне, здраве и органске хране директно утичу на здравље људи. Подизањем свести пољопривредних произвођача о важности заштите здравља биља у циљу смањења глади и сиромаштва, заштите животне средине, подстицања економског развоја, одрживе пољопривреде утицаће на повећање производње здравствено безбедне хране и здравља људи.

- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Едукације и обуке пољопривредних произвођача директно смањују ризик по животну средину и здравље људи. Увођење Прогнозно-извештајног система (систем за праћење и извештавање о болестима и штеточинама у усевима) и правовремено реаговање у складу са датим препорукама саветодаваца ће утицати на смањење употребе пестицида и хербицида, односно хемијских средстава од стране пољопривредних произвођача.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта и давање савета пољопривредним произвођачима о потребној количини активне материје хранива, количини средстава за исхрану биљака и количини оплемењивача земљишта на основу хемијске анализе земљишта, директно утиче на заштиту земљишта, очување њгових физичких и хемијских својстава. Едукације пољопривредних произвођача о могућностима заоравања жетвених остатака, као и обавештавање о штетама које проузрокује паљење стрњишта, доприносе смањењу ове лоше праксе чиме се такође утиче на унапређење квалитета земљишта.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?
Нема промена у односу на постојеће стање када су у питању организационе, управљачке или институционалне структуре.
- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацит за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?
Постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције и успешно је спроводила изабрану опцију и предходних година.
- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести ?
За реализацију изабране опције није потребни извршити реструктурирање постојећег државног органа.
- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?
Изабрана опција јесте у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика. Спроводи се на овакав начин дужи низ година, уз прибављање свих потребних мишљења.
- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?
Изабрана опција нема никакав негативан утицај на владавину права и безбедност.
- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?
Изабрана опција нема негативан утицај на одговорност и транспарентност рада јавне управе, напротив кроз реализацију мере се промовише јавно и транспарентно рад Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде кроз трибине, предавања и информативне дане које спровode саветодавци у пољопривреди на терену, у раду са пољопривредницима.
- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?
Ова уредба се доноси сваке године и спроводи у оквиру календарске године.

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Ова уредба се доноси уз сагласност Стручног савета за саветодавне послове и примењена истраживања у пољопривреди, тела које је формирано на основу Закона о обављању саветодавних послова у области пољопривреде, а кога чине сви релевантни чиниоци (представници пољопривредних произвођача, професори, стручна јавност). Доношење ове уредбе јесте приоритет за Владу, јер се доноси по основу Закона о обављању саветодавних послова у области пољопривреде и Уредбе о утврђивању Средњерочног програма развоја саветодавних послова у пољопривреди за период 2021 – 2025 година.

- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Као и сваке године и 2022. године обезбеђена су средства у буџету Републике Србије за спровођење мера, а она се сваке године спроведе у току и до краја календарске године, без остатка и преношења у следећу. Средства су обезбеђена Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Службени гласник РС”, број 110/21), а уредбом којом се уређује расподела подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2022. години је прописан обим средстава.

- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоје посебни ризици за спровођење мере имајући у виду да је систем обављања саветодавних послова у пољопривреди функционалан и да се заснива на закону, две уредбе и четири правилника, као и да су формирана сва тела у складу с постојећим прописима која су неопходна за реализацију мере.

